

بازشناسی مولفه‌های پایدار معماری ایران و نقش آن در ارتقای معماری امروزی

پریسا وطن خواه^{۱*}، علیرضا کریم پور^۲

۱- دانشجوی کارشناسی، گروه معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

Parisa.vatankhah 7 5 @gmail.com.

۲- استادیار، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

alireza.karimpour@yahoo.com

چکیده:

امروزه توجه به اصول و شاخصه‌های معماری پایدار در کنار معماری سنتی و پیشین، از مهم‌ترین مباحث مطرح در حوزه معماری و شهرسازی است. از سویی مصالح و فناوری‌های نوین ساختمانی، تحقق ایده‌ها و طرح‌هایی خاص برای معماران را فراهم آورده و از سوی دیگر این دستاوردهای بدیع، جوامعی از جمله ایران که زیرساخت‌های لازم جهت مواجهه با تکنولوژی در آنها فراهم نبوده را با چالش‌های زیست محیطی روبرو کرده است. این چالش‌ها به همراه لزوم توجه به عناصر و شاخصه‌های ارزشمند معماری سرزمینی، ضرورت توجه به معماری پایدار را نشان می‌دهد. معماری ایرانی در گذشته را می‌توان به عنوان یک معماری در جهان نام برد که اصول معماری پایدار متناسب با هر اقلیم و بستری در آن به کمال رعایت شده است؛ پایداری زیست محیطی، پایداری در مورد منابع تجدیدپذیر، پایداری اجتماعی - فرهنگی و ... که در آثار به جا مانده در تمام نقاط این سرزمین قابل مشاهده هستند. از سوی دیگر معماری ایران دارای وجه مشخصه‌هایی است که به نظر می‌رسد بازتاب آن در معماری امروزی بسیار کم‌رنگ یا حتی نادیده گرفته شده و بدیهی است که بازشناسی و احیا این اصول می‌تواند بر کیفیت معماری و شهرسازی امروزی ما تاثیرگذار باشد. در حال حاضر چگونگی پرداختن به وجوه، خصلت‌ها و ویژگی‌های کیفی معماری گذشته در معماری معاصر، یکی از دغدغه‌های اصلی طراحان است. به نظر می‌رسد معماری حال حاضر ایران نیازمند تغییر اساسی و استفاده از اصول پایدار معماری گذشته ایرانی در تلفیق با دستاوردهای روز است تا بتواند به بنایی برگرفته از کیفیات و عناصر معماری ایرانی و در عین حال امروزی دست یابد. این پژوهش با بررسی و شناخت مولفه‌های پایدار معماری ایرانی در پی خوانشی جدید از این شاخصه‌ها و تبلور آن در معماری حال حاضر ایران است.

واژه‌های کلیدی: معماری ایران، بازشناسی، مولفه‌های پایدار، معماری امروزی.